

HUSLAB	PALVELUTUOTANTO, TOIMINTAOHJE
	Sivu 1(1)
	Versio: 28.2.2018
PREANALYTIKKA	Laatija(t): Hannele Kangas 28.2.2018
Potilaan esivalmistelu	Tarkastaja(t): Outi Itkonen, Mia Sneck, Mikko Anttonen 28.2.2018
Tiettyä vuorokauden aikaa vaativat tutkimukset	Hyväksyjä: Tiina Mäki 28.2.2018
	Katselmoitu: -

Tiettyä vuorokauden aikaa vaativat tutkimukset

Taulukossa on lueteltu tutkimukset, joissa vuorokausivaihtelu vaikuttaa tulokseen. Tiettyä vuorokauden aikaa vaativat tutkimukset otetaan annettuina aikoina mikäli mahdollista. Jos näyte otetaan suositusaikojen ulkopuolella, lisätään näytteenoton kommenttina ”Näyte otettu suositusaikojen ulkopuolella” (vakiolausunto ULK), poikkeuksena S-TSH, jota ei tarvitse kommentoida, koska siitä muodostuu automaattilausunto.

Koodi	Lyhenne	Tutkimuksen nimi	Paasto	Näytteenoton ajankohta
1085	S -Adioni	Androstendioni	Ei	Klo 8 -12. Stressi voi nostaa arvoja.
1034	S -Aldos	Aldosteroni	ei	Noin klo 7-10, kun vuoteesta nousemisesta on kulu- nut noin 2 tuntia. Jos potilas on ennen näytteenottoa makuulla > 60 min (vuodeosasto), lisätään kom- mentti MAKAA ”Potilas makuulla, viitevälit ks. tulkinta”
1020	P -ACTH	Adrenokortikotropiini	Kyllä	Aamunäyte klo 7 - 10; iltanäyte klo 20 (aikaisintaan klo 16). Ilta-arvo n. 50% aamuarvosta.
1222	S -DHEA	Dehydroepiandrosteroni	Ei	Klo 9-12 suositeltava, seurantanäytteissä aina sama aika. Vuorokausivaihtelu kortisolin kaltainen.
3166	S -DHEAS	Dehydroepiandrostendioni, sulfaatti	Ei	Klo 9-12 suositeltava, seurantanäytteissä aina sama aika. Vuorokausivaihtelu kortisolin kaltainen.
1235	S -11Dok	Deoksikortisoli (11-)	Kyllä	Aamunäyte klo 8 -9. Lepo istuen tai makuulla vä- hintään 30min ennen näytteenottoa
4529	fP-Fe	Rauta	Kyllä	Klo 7-9 suositeltava johtuen vrk-vaihtelusta. Uni-valverytmillä on vaikutusta arvoihin.
1644	S -17HPROG	Hydroksiprogesteroni (17-)	Ei	Mielellään klo 8-9 (kellonaika ei ole kriittinen)
6151	S-Hepsid	Hepsidiini	Suosi- teltava	Näyte otetaan aamulla ennen klo 10.
2129	S -Korsol	Kortisoli	Ei	Aamunäyte klo 7 - 9; iltanäyte klo 20 (aikaisintaan klo 16). Ilta-arvo n. 25-50% aamuarvoa matalampi.
20023	Sa-Korsol	Kortisoli, sylki	Ei	Sylkinäyte kerätään iltayöstä klo 23 – 24.
3594	S -Osteoca	Osteokalsiini	Ei	Aamulla viimeistään klo 8 - 9. Pitoisuus korkeim- millään yöllä ja matalimmillaan aamulla.
2507	S -PRL	Prolaktiini	Ei	Klo 10-14. Päivällä fysiologinen variaatio pienim- millään; arvot aamulla korkeammat kuin päivällä.
6339	P -Reninm	Reniini, konsentraatio	ei	Noin klo 7-10, kun vuoteesta nousemisesta on kulu- nut noin 2 tuntia. Jos potilas on ennen näytteenottoa makuulla > 60 min (vuodeosasto), lisätään kom- mentti MAKAA ”Potilas makuulla, viitevälit ks. tulkinta”
2735	S -Testo	Testosteroni	Ei	Miehillä näyte otetaan aamunäytteenä, johtuen vrk- aikavaihtelusta. Testosteronin pitoisuus on miehillä korkea aamupäivällä, laskee jo iltapäivän aikana merkittävästi. Illalla pitoisuus on keskimäärin 30% matalampi verrattuna aamuarvoon.
2832	S -TSH	Tyreotropiini	Ei	Klo 7-14. Automaattikommentti klo 14-7 välillä. Pitoisuus on korkeimmillaan yöllä ja aikaisin aa- mulla ja laskee iltapäivää kohden.